

تصحیح یک برداشت اشتباه اقتصادی

برخی انتقادهادر مورد اینکه چرا هنوز سپرده‌های مردمی از بازارهای موازی به سمت بازار سرمایه و تولید سوق پیدا نکرده وجود دارد که در حالت کلی انتقادی درست و بجاست، اما در این میان باید به چند نکته مهم هم توجه کرد. نکته اول تحول مثبت اما کم‌رقم در این عرصه است. سال گذشته ۲۲ هزار میلیارد تومان تامین مالی از طریق ابزارهای بورسی انجام گرفت که در نوع خود رکوردشکنی به حساب می آید و پیام مشخص هم این است که ابزارها کارآمد هستند. البته هنوز تامین مالی از طریق بازار سرمایه نسبت به سهم نظام بانکی بسیار پایین است.

برخی آمارها نشان می‌دهند این نسبت ۱۰ به ۹۰درصد است. یعنی ۹۰درصد تامین مالی از طریق نظام بانکی انجام می شود اما وزیر اقتصاد در جلسه بهمن ماه سال گذشته با فعالان بازار سرمایه، این نسبت را ۷۸به ۲۲درصد اعلام کرد. با استناد به آمار وزیر اقتصاد هم باید گفت هنوز این نسبت فاصله معناداری با استانداردهای دنیا دارد. برای رسیدن به رشد ۸درصدی نیاز به تزریق ۱۵۰ هزار میلیارد تومان پول جدید به اقتصاد کشور است.

به نظر می‌رسد اگر بازار سرمایه بتواند ۷۵ هزار میلیارد تومان از این تامین نقدینگی را بر عهده بگیرد قدم بزرگی برداشته شده است. به عبارت دیگر باید نسبت تامین مالی توسط بازار سرمایه و نظام بانکی ۵۰ به ۵۰ باشد.

برای رسیدن به این هدف چند مانع باید از میان برداشته شود و به چند نکته هم به طور ویژه توجه شود.

دو مانع مهم از نظر من در این حوزه آشنا نبودن مردم و حتی مسئولین و متخصصین و نخبگان با بازار سرمایه و همچنین جوان بودن ابزارهای تامین مالی از طریق بازار سرمایه است. توجه داشته باشیم که مردم حدود ۱۰۰ سال است که با بانک و خدمات بانکی و سپرده‌گذاری و وام گرفتن آشنا هستند اما استفاده از ابزارهای تامین مالی بورسی سال ۸۸ تازه به تصویب رسید و از سال ۸۹ به طور عملی این کار آغاز شد. بنابراین این دو مسئله را باید در تحلیل‌ها از شرایط فعلی در نظر گرفت.

راهکاری که می‌تواند به بهبود این وضعیت و به بازی گرفتن بیشتر ابزارهای بورسی کمک کند، استفاده از ظرفیت‌های نظام بانکی برای معرفی ابزارهای بورسی است. درواقع برای برون‌رفت از این وضعیت باید نوعی همکاری مشترک بین نظام بانکی و بازار سرمایه شکل بگیرد. در این زمینه تجربه موفق صندوق یکم سپرده‌گذاری بانک مسکن را می‌توان مثال زد. این صندوق یک صندوق بورسی است اما از طریق شعبه‌های این بانک در سراسر کشور فعالیت می‌کند. براساس آمارها این صندوق تا به حال ۵ هزار میلیارد تومان سپرده جمع کرده است که برابر با ۶۰درصد کل سپرده‌های جمع‌شده توسط صندوق‌های مشابه است.

بنابراین اگر بخواهیم نقدینگی را از بازارهای موازی به سمت بازار سرمایه و از آنجا به سمت تولید سوق دهیم باید از قاعده «پولینگ» یا همان تجمیم پولی استفاده کنیم و این کار در صورتی موفق پیش خواهد رفت که همکاری مشترکی بین نظام بانکی و بازار سرمایه شکل بگیرد.

به طور خلاصه می‌توان نبود آشنایی با ابزارهای مالی بورسی و همچنین نبود همکاری مشترک بین نظام بانکی و بورس را از مانع مهم در مقابل تجمیم سرمایه‌های خرد از طریق این ابزارها به حساب آورد، که باید برای رفع این دو مانع تلاش کرد.

خبر
<div> <div> </div> <div> </div> </div>

بانک‌ها در شرایط خشک‌سالی مالی

مدیرعامل بانک ملی گفت: «امسال سخت‌ترین سال مالی است و به عبارت دیگر امسال خشک‌سالی مالی است.» عبدالناصر همتی در جمع خبرنگاران با اشاره به سیاست‌های اجراشده در سال‌های گذشته اظهار داشت: «این سیاست‌ها به نظام بانکی لطمه زیادی زد.» وی افزود: «این مشکلات علاوه بر تحریم‌ها و همچنین ضعف ساختاری نظام بانکی و نوع نگاه به وظیفه بانک، سیستم بانکی را دچار مشکل کرد به طوری که هم‌اکنون ترازنامه بسیاری از بانک‌ها دچار مشکل است.»

اعلام آمادگی بانک رفاه برای ارائه خدمات به گروه شستا

مدیرعامل بانک رفاه کارگران گفت: «در همکاری با شستا تمایل نداریم آن مجموعه به صورت تکلیفی مجبور به فعالیت با بانک شود، بلکه می‌خواهیم در بازار رقابتی خدمات باکیفیتی ارائه دهیم و شرکت‌های مجموعه شستا نیز براساس کیفیت، سرعت و دقت فعالیت‌های بانک تمایل به همکاری داشته باشند.» به گزارش روابط عمومی بانک رفاه کارگران، دکتر صدقی با اعلام این مطلب در جلسه مدیران عالی شستا که با هدف افزایش سطح تعاملات و تعمیق همکاری‌ها بر گزار شد، افزود: «هم‌اکنون تمامی زیرساخت‌ها برای فعالیت گسترده بین بانک و شرکت شستا فراهم است.»

۰۲ | کتبی‌نو

رازکم‌رmqی بازار

چرا کوچ سرمایه به بازارهای مولد اقتصادی به سرعت اتفاق نیفتاده است

به نظر می‌رسد بازارهای مالی و در اس آن‌ها بازار سهام واکنشی منطقی به تحولات سیاسی اخیر نشان داده. بازاری که به دور از هیجان‌ها کماکان منتظر است تا نتیجه مشخص مراودات سیاسی اخیر را ببیند

جمله دستاوردهای روحانی در این دو سال محسوب می‌شود. اما با این حال برخی شاخص‌ها و متغیرهای مهم اقتصادی و اجتماعی وجود دارد که نشان از وجود معضلات ریشه‌دار در ایران دارد. بیکاری رسمی ۱۰/۶ درصدی که برخی تخمین‌ها بیکاری واقعی را بالاتر از ۱۵ درصد هم برآورد می‌کنند، وجود دست‌کم ۳۰ میلیون شهروند با وضعیت اقتصادی نامناسب و هم‌زمان ادامه رکود اقتصادی در بخش‌هایی مانند تولید و صنعت و کشاورزی از جمله این شاخص‌ها هستند. مشکلات یادشده اگرچه بعضاً تاریخی هستند اما در دوره ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ به علت سوءمدیریت‌های دولت گذشته و اعمال تحریم‌های گسترده بین‌المللی علیه ایران رو به وخامت گذاشتند. انتظار این بود که با زودده شدن دو متغیر تاثیر گذار منفی در اقتصاد ایران این نشانه‌ها هم از میان برود.

■ چه اتفاقی افتاده است؟

بررسی تحولات دو سال گذشته نشان می‌دهد دولت روحانی توانسته با اعمال مدیریت قابل قبولی برخی از شاخص‌های منفی اقتصاد ایران را مثبت کند. کاهش تورم و تبدیل رشد

نژدیگ‌تر

کوچ سرمایه و نقدینگی از بانک‌ها به بازارهای مولد سرمایه‌ای مانند بورس می‌تواند نشانی از شروع رونق واقعی و تشدید فعالیت‌های تولیدگرایانه در کشور باشد. اما با وجود توافق هسته‌ای هنوز این اتفاق رخ نداده و به نظر می‌رسد موانعی مانع کوچ سرمایه از بانک‌ها به بازارهایی مانند بورس شده است. عدم کوچ سرمایه‌ها به نوبه خود باعث عدم به‌کارگیری نیروی کار و کاهش بیکاری و افزایش اشتغال و... می‌شود. کارشناسان در پی پاسخ به این سوال هستند که موانع کوچ سرمایه به بخش فعالیت‌های مولد چیست؟

رئیس‌جمهور، در دیدار هفته گذشته خود با هیئت سیاسی و اقتصادی ایتالیا در تهران، گفت در زمینه انتقال سرمایه و فناوری و صادرات مشترک اولویت ایران در همکاری با اروپا از جمله

به‌سرعت مسیر پیش روی را به منظور جبران عقب‌ماندگی‌ها در گذشته طی کند.»

■ نقشه راه معین شده است

بررسی این سخنان و مواردی که منتقدان اقتصادی مطرح می‌کنند نشان می‌دهد تغییر مثبت متغیرهای اقتصادی مانند رشد شاخص بورس در خلا اتفاق نخواهد افتاد. به عبارت دیگر صرف انتشار اخبار خوش‌حوش عاملی برای تغییر واقعیات اقتصادی نخواهد شد. اقتصاد ایران طی سال‌های گذشته با وجود درآمدهای عظیم نفتی شرایط بسیار نامناسبی را سپری کرده است. عوامل داخلی و خارجی منجر به ظهور شرایط نامناسب شده است. حال با رفع این عوامل نامساعد باید در انتظار بود تا تصمیم‌گیران و فعالان اقتصادی وارد عرصه شوند و به رفع عقب‌ماندگی‌ها کمک کنند. تا آنجا که به دولت مربوط می‌شود و بخش‌هایی از برنامه مورد نظر دولت که اعلام عمومی شده، فضاسازی برای بخش خصوصی در صدر اقدامات دولت قرار دارد. از جمله اسحاق جهانگیری، معاون اول روحانی، اوایل هفته گذشته اعلام کرد که دولت برای حل مشکلات و ایجاد فضای مناسب کسب‌و کار باید وارد عمل شود و فضا را مناسب کند تا شرکت‌های بخش خصوصی بتوانند در عرصه حضور یابند. منتهی محمد نهاوندیان یک شرط دیگر را هم اضافه می‌کند و می‌گوید: «تصوربر اقتصاد ایران در فصل پس از گشایش، اقتصادرقابتی است، پس اگر بنا بر تولید برای صادرات است، باید خود را آماده حضور رقابتی کنیم.» سخنان این دو مقام دولتی بیانگر آن است که دولت از یک سو سیاست‌های حمایتی خود را از اقتصاد ملی عملیاتی می‌کند ولی در همان حال فعالان بخش خصوصی و تولیدی و صنعتی نباید انتظار حمایت رانت‌گونه داشته باشند.

کالا‌های ساخت خودشان را به اسم سرمایه‌گذاری در ایران راه‌اندازی کنند و نهایتاً هم چیزی عاید ایران نشود. تجارب گذشته این نگرانی را میان فعالان اقتصادی ایران رقم زده است. اما مهم‌تر از این نگرانی‌ها، پاسخ به‌موقع دولت به دغدغه‌هاست. نه‌تنها حسن روحانی، که سایر مقامات اقتصادی دولت هم با این دغدغه‌ها همراهی کرده و برای پذیرش سرمایه‌گذاران خارجی شرط‌های ایران را مطرح کرده‌اند. چنانچه اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری، هفته گذشته در دیدار با فعالان بخش خصوصی در نشست اتاق بازرگانی ایران، صریحاً اعلام کرد که ایران دیگر کالای مصرفی ساخت خارج را نمی‌پذیرد و باید شرایط ایران برای فعالیت مشترک اقتصادی از سوی شرکای خارجی پذیرفته شود.